

Sygn. akt II Ca 236/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 października 2014 roku

Sąd Okręgowy w Legnicy II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Sylwia Kornatowicz (sprawozdawca)
Sędziowie:	SO Sabina Ziser SO Robert Figurski
Protokolant:	sekr. sądowy Małgorzata Zielińska

po rozpoznaniu w dniu 16 października 2014 roku w Legnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa K. S.

przeciwko stronie pozwanej (...) S.A. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Lubinie

z dnia 22 stycznia 2014 roku

sygn. akt I C 443/11

I. oddala apelację;

II. zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 600 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, oddalając w pozostałym zakresie wnioski o zwrot kosztów.

Sygn. akt II Ca 236/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22.01.2014 r. w sprawie sygn. akt I C 443/11 Sąd Rejonowy w Lubinie oddalił powództwo K. S. skierowane przeciwko (...) Zakładowi (...) na (...) S.A. w W. zapłatę odszkodowania w wysokości 30.000 zł z ustawowymi odsetkami na podstawie umowy ubezpieczenia w ramach dodatkowego grupowego ubezpieczenia pracowniczego na wypadek trwałego uszczerbku na zdrowiu spowodowanego nieszczęśliwym wypadkiem. Po dokonaniu w sprawie ustaleń faktycznych Sąd Rejonowy uznał, że na podstawie § 14 pkt 4 „a” ogólnych warunków

wskazanego ubezpieczenia strona pozwana nie ponosi odpowiedzialności za skutki wypadku, jakiego doznał powód w czasie wykonywania pracy w dniu 27.04.2009 r., albowiem powstały wówczas uszczerbek na zdrowiu powoda wyniknął z prowadzenia przez niego pojazdu (wózka widłowego) bez wymaganych uprawnień. Za podstawę prawną rozstrzygnięcia powołał Sąd Rejonowy w szczególności przepisy art. 805 k.c. i art. 385 § 2 k.c. Na zasadzie art. 102 k.p.c. Sąd I instancji nie obciążył K. S. kosztami postępowania.

Powód złożył apelację od wyroku, wnosząc o jego zmianę poprzez uwzględnienie powództwa w całości. Zarzucił naruszenie prawa materialnego, tj. § 14 pkt 4 „a” ogólnych warunków ubezpieczenia (o.w.u.) w zw. z art. 385 § 2 k.c., art. 805 § 2 k.c. i art. 12 ust. 3 ustawy o działalności ubezpieczeniowej – poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, skutkujące niezasadnym wyłączeniem odpowiedzialności strony pozwanej za skutki wypadku z dnia 27.04.2009 r. Powód ocenił jako błędne stanowisko Sądu Rejonowego, że wózek widłowy jest pojazdem w rozumieniu o.w.u. strony pozwanej, albowiem w myśl ogólnych warunków ubezpieczenia podstawowego, których ubezpieczyciel nie przedstawił, pojęcia: pojazd, droga, kierowca rozumiane są zgodnie ze znaczeniem nadanym przez przepisy prawa o ruchu drogowym. Pojazdami są więc tylko środki transportu, maszyny i urządzenia przeznaczone do poruszania się po drodze, do których nie można zaliczyć wózków widłowych, poruszających się wyłącznie po terenie danego zakładu, czyli służących do transportu bliskiego. Skarżący podniósł również okoliczność, że wbrew uznaniu Sądu Rejonowego był on przeszkolony do obsługi wózka widłowego i miał ustne imienne zezwolenie pracodawcy do używania takich wózków. Dlatego błędne jest stanowisko Sądu, że powód nie miał uprawnień do prowadzenia wózka w dniu wypadku. Ponadto powód wskazał na niejasności i niedostateczną precyzję w sformułowaniach zawartych w o.w.u., co nie może być interpretowane na niekorzyść ubezpieczonego i pozbawiać go przewidzianej umową ochrony ze strony ubezpieczyciela.

Sąd Okręgowy, przyjmując za własne prawidłowe ustalenia faktyczne poczynione w pierwszej instancji, zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie podlega uwzględnieniu.

Niesłuszny jest jej zarzut naruszenia prawa materialnego, w szczególności § 14 pkt 4 „a” ogólnych warunków dodatkowego grupowego ubezpieczenia na wypadek trwałego uszczerbku na zdrowiu ubezpieczonego spowodowanego nieszczęśliwym wypadkiem (o.w.u.). Sąd Rejonowy prawidłowo zastosował ten przepis, słusznie uznając, że po pierwsze wózek widłowy stanowi pojazd w rozumieniu o.w.u., a po drugie – że powód prowadził ten pojazd, nie mając do tego uprawnień przewidzianych w stosownych przepisach. Sąd I instancji przedstawił w tym przedmiocie obszerny wywód w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku i argumentację tę należy co do zasady podzielić jako logiczną i spójną. Wymaga ona jednak uzupełnienia z uwagi na konieczność odniesienia się do brzmienia § 2 pkt 2 o.w.u. – mówi on, że jeśli ogólne warunki ubezpieczenia dodatkowego nie stanowią odmiennie, to określenia, które zostały zdefiniowane w ogólnych warunkach ubezpieczenia podstawowego używane są w warunkach ubezpieczenia dodatkowego w takim samym znaczeniu. Ponieważ zastosowane przez Sąd Rejonowy o.w.u. nie definiują pojęcia pojazdu, to należało sięgnąć do ogólnych warunków ubezpieczenia podstawowego (o.w.u.p.) celem ustalenia, czy tam znajduje się taka definicja. Sąd I instancji nie dysponował o.w.u.p., co przy istocie sporu stron i brzmieniu § 2 pkt 2 o.w.u. stanowiło uchybienie, wymagające skorygowania przy rozpoznawaniu apelacji powoda.

W postępowaniu odwoławczym strona pozwana przedstawiła ogólne warunki ubezpieczenia podstawowego (o.w.u.p.), o których mowa w § 2 pkt 2 ogólnych warunków ubezpieczenia dodatkowego (o.w.u.). Znajdują się one na kartach 294 - 297 akt sprawy i zostały załączone do pisma pozwanego z dnia 25.06.2014 r. Wbrew zarzutowi skarżącego, są to właściwe o.w.u.p., mające zastosowanie do wypadku i osoby powoda. Wynika to z brzmienia § 1 o.w.u., który mówi, że warunki te stosuje się do umów ubezpieczenia dodatkowego do umów grupowego ubezpieczenia na życie zwanego ubezpieczeniem podstawowym. Ogólne warunki przedstawione przez stronę pozwaną mają za przedmiot właśnie życie ubezpieczonego, o czym stanowi ich § 3, a przy tym noszą one tytuł: „Ogólne warunki grupowego ubezpieczenia pracowniczego TYP P PLUS”, co odpowiada nazwie ubezpieczenia, na które powołał się powód w zgłoszeniu szkody w dniu 14.04.2010 r. (karta 50). Skarżący zakwestionował w postępowaniu odwoławczym ogóle warunki przedstawione przez pozwaną i wskazał, że do jego przypadku zastosowanie znajdują inne ogólne warunki, mianowicie przedłożone

z pismem powoda z dnia 25.08.2014 r. (karty 309-311). Sąd Okręgowy nie podzielił takiej argumentacji apelującego, gdyż przedstawiony przez niego w kserokopii dokument nie zawiera żadnego identyfikującego go tytułu, a poza tym z brzmienia § 1 tych ogólnych warunków wynika, że stosuje się je do umów dodatkowego ubezpieczenia na wypadek leczenia szpitalnego. Oznacza to, że po pierwsze przedłożone przez powoda ogóle warunki nie dotyczą ubezpieczenia podstawowego, a po drugie – nie dotyczą ubezpieczenia na życie i z tytułu uszczerbku na zdrowiu. Wobec powyższego zastosowanie w niniejszej sprawie mają niewątpliwie o.w.u.p. przedłożone przez stronę pozwaną i obowiązujące od 10.08.2007 r., w tym na dzień 27.04.2009 r.

Analiza treści wskazanych o.w.u.p. prowadzi do wniosku, że posługują się one pojęciem pojazdu (§ 26), lecz nie zawierają jego definicji (§ 2). Nie ma zatem żadnych podstaw do przyznania racji skarżącemu, że do jego sytuacji należy używać pojęcia „pojazd” w znaczeniu przyjętym w przepisach prawa o ruchu drogowym. Oznacza to, że trzeba uznać za prawidłowe rozumienie tego pojęcia, przyjęte przez Sąd Rejonowy. Wózek widłowy, przy prowadzeniu którego K. S. doznał uszczerbku na zdrowiu, jest pojazdem w rozumieniu § 14 pkt 4 „a” o.w.u., jako że jeździ, służy do transportu i ma napęd, a do jego prowadzenia potrzebne są stosowne uprawnienia. Sąd Rejonowy bardzo szczegółowo rozważył kwestię tych uprawnień w odniesieniu do wózków widłowych, powołując konkretne, jednoznacznie brzmiące przepisy prawa, i rozważania te są prawidłowe. Nie ulega wątpliwości, że powód nie miał wymaganych uprawnień do prowadzenia wózków widłowych, nie był bowiem operatorem takich wózków ani nie odbył z wynikiem pozytywnym odpowiedniego przeszkolenia. W pozwie K. S. podał wprost, że nie odbył przeszkolenia z zakresu obsługi wózków widłowych, nie posiadał formalnych uprawnień w tym zakresie i był nieupoważniony do prowadzenia wózka, a czynił to tylko na polecenie pracodawcy. Polecenie takie jest jednak obojętne w świetle warunków ubezpieczenia, z którego powód wywodzi swoje roszczenie i nie skutkuje odpowiedzialnością ubezpieczyciela w oczywistej sytuacji braku uprawnień do prowadzenia wózków widłowych, który to brak odpowiedzialność tę jednoznacznie wyłącza.

Nie jest też trafny zarzut apelacji o niejasności i braku precyzji postanowień o.w.u. Postanowienia te są, w szczególności w kwestionowanym przez powoda przedmiocie, zrozumiałe i jednoznaczne, a więc skarżący miał realną możliwość uzyskania pełnej wiedzy co do zakresu ubezpieczenia. Ubezpieczenie to nie miało charakteru obowiązkowego i jeśli ubezpieczony uważałby je za niekorzystne, mógł do niego nie przystępować lub z niego zrezygnować.

W takim stanie rzeczy apelacja K. S. nie mogła zostać uwzględniona i podlegała oddaleniu na mocy art. 385 k.p.c.

Orzeczenie o kosztach instancji odwoławczej zapadło na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd Okręgowy obciążył powoda połową kosztów należnych wygrywającej stronie pozwanej (§ 6 pkt 5 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych..), mając na uwadze charakter niniejszej sprawy, wymagający oceny postanowień ogólnych warunków ubezpieczenia, których w istotnym podstawowym zakresie strona pozwana w pierwszej instancji nie przedstawiła.